

nyilvánulások rendesebb és határozottabb formát kaptak és így nemzetenkint, fajonkint elkülönültek. A T. fejlődése szorosan összefügg a zene keletkezésével. Tulajdonképeni T. akkor alakult ki, amikor az első hangszer megszületett. A nóta vagy dal ütemeihez igazodott a mozdulat is és a további fejlődése azután egyenes arányban állt a zenének tökéletesedésével. Fejlődése második fokán a T. vallási szertartások tényezője volt és mint vallási aktus nagy népszerűségnek örvendett az ókori népeknél, különösen az egyptomiak, khaldeusok és görögöknél; ott, ahol a T. a vallás szolgálatába lépett, már bizonyos kulturált-ság jellemezte a népet. A harci, katonas és halotti táncokat a pelasgok, trákok és ősgermán népfajok járták. A vallásosság, a hit érzése belülről formálta, tökéletesítette az alakját. . . a mozdulatokat fenköltés és nyugodtság jellemezte. Későbbi időkben a primitív népeknél a vallási táncot a nők, a fegyvertáncokat a férfiak kultiválták; a kulturált népeknél pedig bevonult a színpadra is. (Görögök, rómaiak, stb.) A középkorban a T. mint vallási tényező elvesztette a jelentőségét, bár egy ideig a misztérium-játékokban megtúrték (Ördögök-tánca, interlude, vagy farce-ban a bohóc jelenete stb.) A kereszténység elterjedésével a világi élet terére lépett át és így fejlődött ki színpadi, társasági (szalon) s népies táncná. A színpadi T. a balletben csúcsonyult ki és 1600 körül már külön, önálló színpadi produkciót képezett. A társasági T. mulatóságok és ünnepek alkalmával fejlődött, főként fejedelmi udvaroknál (Franciaország, Burgundia). Az első ilyen társasági táncvigalmat Amiensben rendezték, 1835-ben. Társasági, még élő szalontáncok közül a legrégebb a menuett és a mazurka (Előbbi francia, utóbbi lengyel eredetű). Ezt követték a különféle német, francia és angol eredetű szalontáncok. A nemzeti táncok (népies táncok) egy-egy nemzetség vagy faj érzéseinek, sajátosságának mozdulatokban való zenei megnyilvánulása. Hazánkban a palotás, ugrós-tánc, körmagyar, kállai kettős és a verbunkos a legrégebb. Az ugrós-táncokat báró

Wenckheim Béla hozta „csárdás”-nével divatba. Székely népies táncok: csürdögölő, borua stb. Színészetünkben a színpadon eleinte az u. n. „katonatáncok” fordultak elő; ballet csak 1840 körül került a színpadra. Első balletmester Campilli Frigyes (Nemzeti Színház, 1847). Ismertebb táncosnők és táncosok a Nemzeti Színház színpadáról: Perrey János, Dorer Mimi 1851 ápr. 10.; a Kilányi-pár, Kurcz Antónia, Campilli Frigyes, Amon Róza, Tóth Soma, Lakatos Sándor, Grahn Lucille, Saáry Fanny, Veszter Sándor, Turi János, Róka János, stb. (V. ö. Balett.)
(Zólyomi Jenő.)

Tánc — irodalom magyar nyelven.
Bálint Lajos: Táncosok és artisták. Budapest, 1921. Gerő János dr.: Az antik tánc. Besztercebánya, 1906. Káldy Gyula: A régebbi és újabb magyar táncokról, 1567-1848-ig. Budapest, 1896. Lavotta Rudolf: A tánc pszichológiája. Budapest, 1912. Molnár Géza dr.: Magyar táncok a XVI. századból. Budapest, 1907. Nirschy Emilia: A művészi tánc. Budapest, 1918. Pekár Gyula: A tánc. Budapest. 1901. (Uránia.) Réthey Prikkel Marian: A magyarság táncái. Budapest, 1924. Szentpál Olga és Rabinovszky Márius dr.: Tánc, a mozgásművészet könyve. Budapest, 1928. Tomcsányi I.: A tánc. Budapest, 1914.

Tanner István, operaénekes, színiigazgató, sz. 1828-ban, megh. 1878 jan. 30-án, Budapesten. A Horváth Edmund-féle iskola növendéke volt, majd Gentiluomonál tanult. Szép baritonját a Nemzeti Színházban 1855 dec. 17-én mutatta be, mint Antonio („Linda” operában). De nem mindjárt maradt itt. Prágai és hamburgi vendégszereplése után, 1861 okt. 22.-én, a Nemzeti Színházban vendégül lépett fel (Luna gróf, „Troubadour”), 1862-3-4-ben Szabó és Philippovics aradi társulatánál működött, 1863: Kassán, 1871: Debrecenben; mint igazgató, Aradi Gerővel társult (Arad, 1875), de még u. a. évben Temesváryhoz szerződött, Debrecenbe. Közben Kolozsvárott is énekelt. 1866-ban nőül vette Szabó Róza énekesnőt. 1877-ben búskomorság lepte